

Sollefteå kommun

Rektorn vid Öns skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Öns skola
i Sollefteå kommun

Tillsyn i Öns skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sollefteå kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Öhns skola besöktes av Skolinspektionen den 14 januari 2014.

Fakta om skolan

Öhns skola, som omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6, ligger cirka 10 km nordväst om Sollefteå centrum. Eleverna är indelade i grupper enligt följande: förskoleklass, årskurserna 1–2, 3–4 samt 5–6. Vid tillsynsbesöket omfattade skolan 69 elever. Rektorns ansvarsområden omfattar förskolan, förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6. Personalen är indelad i ett arbetslag.

Skolinspektionens tillsyn över kommunens förskola genomförs på kommunövergripande nivå och behandlas i ett särskilt beslut.

Kunskapsresultat

För år 2013 i årskurs 3 visar skolans resultatsammanställningar att 89 procent av eleverna nått kunskapskraven i ämnet matematik. I de övriga ämnena har 100 procent av eleverna nått kunskapskraven. Resultaten från år 2012 är identiska.

I årskurs 6 år 2013 visar skolans resultatsammanställningar 100 procentig måluppfyllelse i samtliga ämnen förutom i ämnena engelska och svenska där 91 procent av eleverna nått kunskapskraven. Resultatsammanställningen för år 2012 visar emellertid att 78 procent av eleverna nått kunskapskraven i ämnet engelska, 89 procent i ämnet matematik och 78 procent i ämnet svenska. I de övriga ämnena har 100 procent av eleverna nått kunskapskraven.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till brister närhelst de framkommer.

För att fullgöra skolans uppdrag att ge alla elever förutsättningar att lägst nå kunskapskraven för utbildningen förväntas skolan följa upp vilka resultat som nås, analysera dessa och vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Enligt läroplanen har rektor ansvar för att skolans resultat och verksamhet följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Tillsynen vid Öhns skola visar att rektorn behöver ta ett tydligare ansvar som pedagogisk ledare, till exempel genom att initiera fler pedagogiska samtal med personalen samt utveckla former för lärarna att diskutera och analysera betygssättning för att främja likvärdighet. Tillsynen visar även att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete då det saknas en dokumenterad sammanställning av måluppfyllelsen i förskoleklassen i relation till de nationella målen i läroplanen. Vidare saknas dokumenterade analyser av kunskapsresultaten i årskurs 3 och 6. Kvalitetsarbetet saknar även uppföljningar, sammanställningar och analyser av arbetet med särskilt stöd. Det finns inte heller någon dokumenterad sammanställning och analys av skolans arbete med värdegrundsfrågor vilket ska ingå i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen konstaterar även att det förekommer brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Skolinspektionen konstaterar att Öhns skola har ett aktivt värdegrundsarbete. Det finns en plan mot kränkande behandling men barnen och eleverna har inte medverkat i upprättandet av planen.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sollefteå kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 17 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd/Redovisningen ska lämnas av styrelsen för skolan eller den som företräder huvudmannen. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sollefteå kommun och skolans rektor måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Ta ett tydligt ansvar som pedagogisk ledare och verka särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Genomför dokumenterade sammanställningar och analyser av förskoleklassens måluppfyllelse i relation till de nationella målen i läroplanen.
- Genomför dokumenterade analyser av kunskapsresultaten i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Genomför dokumenterade analyser av skolans arbete med särskilt stöd.
- Genomför dokumenterade sammanställningar och analyser av skolans arbete med värdegrund.

Motivering

Pedagogiskt ledarskap

Enligt skollagen ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet på skolan och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Vid intervju med personalen framkommer att de efterfrågar mer pedagogiska samtal. Personalen beskriver att det vid arbetslagsmöten inte finns tid att diskutera pedagogiska frågor. Rektor uppger dock att hon planerar att genomföra pedagogiska möten med förutbestämt innehåll. Rektor uppger även att det pedagogiska ledarskapet är ett utvecklingsområde då hon bland annat inte hunnit med lektionsbesök.

Skolinspektionen bedömer att rektorns pedagogiska ledarskap behöver stärkas till gagn för skolans utvecklingsarbete. Bland annat framkommer i tillsynen brister som kräver ett starkt pedagogiskt ledarskap, exempelvis arbetet med elevhälsan och bedömning och betygsättning. Skolinspektionen anser att rektor behöver ta ett tydligare ansvar som pedagogisk ledare. Till exempel genom att initiera och föra fler pedagogiska samtal samt utveckla former för lärarna och diskutera och analysera bedömning och betygsättning för att främja likvärdighet.

Kvalitetsarbete

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i läroplan, skollag och andra föreskrifter uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I verksamhetsredogörelsen för Öhns skola framgår att skolan har ett system för det systematiska kvalitetsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet har kom-

munens mallar som grund. Skolan har presenterat ett årshjul som rektorn skapat tillsammans med personalen. Arbetet dokumenteras i resultatredovisningen, samt framförs muntligt av rektor till barn- och skolnämnden. Någon återkoppling från nämnden till skolenheten görs inte. I skolans resultatredovisning till skolförvaltningen för år 2012 ingår exempelvis att redovisa systematiskt kvalitetsarbete kring målområden som ledarskap, kunskaper och betyg, elevers ansvar och inflytande, skola och hem, normer och värden samt måltider. I varje målområde ska resultat, analys och utvärdering samt förbättringsåtgärder redovisas. Skolenhetens resultat följs upp genom samtal med lärarna. Resultat, analys och förbättringsområden samt åtgärder diskuteras och skrivs in i resultatredovisningen. Värdegrundsarbetet utvärderas enligt planen mot kränkande behandling och genom elevenkäten. Resultatet ligger till grund för planering av det fortsatta värdegrundsarbetet.

Tillsynen visar att Öhns skola dokumenterat tester såsom fonolek och oas (screeningar av barn- och elevers språkutveckling) i förskoleklassen. Dessa redovisas till rektorn av förskolelärare i förskoleklassen. I samband med detta läggs även resultaten av screeningarna in i skolans resultatredovisning. Det genomförs dock inga dokumenterade sammanställningar och analyser av förskoleklassens måluppfyllelse i relation till de nationella målen i läroplanen.

Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling genom de skriftliga omdömena. Rektor efterfrågar dessa resultat. I verksamhetsredogörselen har rektor redovisat en sammanställning av andelen elever som når de nationella kunskapskraven i årskurs 3 och 6. Av intervju med personal framgår att måluppfyllelsen i dessa årskurser diskuteras vid mötestillfällen men av tillsynen framgår ingen dokumentation av måluppfyllelsen på skolenhetsnivå. Tillsynen visar att det saknas tydliga rutiner för redovisning av måluppfyllelsen i årskurs 3 och 6.

Skolan följer vidare upp och utvärderar åtgärdsprogrammen på individnivå. Skolan har dock inte följt upp och utvärderat arbetet med elever i behov av särskilt stöd på skolnivå, hur det ser ut och vad det leder till.

Av tillsynen framgår att skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. På skolan sker ett aktivt arbete med språkbruket som enligt intervjuer med personalen har förbättrats. Eleverna ges möjlighet att diskutera värdegrundsfrågor vid lektionerna och värdegrundsarbetet genomsyrar det dagliga arbetet. Skolan har även enkäter som fungerar som underlag för det värdegrundsarbete som bedrivs. Skolan saknar dock en dokumenterad sammanställning och analys av värdegrundsarbetet.

Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av vad som är anført ovan, att kvalitetsarbetet i nuläget inte motsvarar skollagens krav. Öhns skola saknar en samlad bild av resultaten på skolenhetsnivå för att kunna vidta de åtgärder som kan behövas för att nå ökad måluppfyllelse.

Författning

2 kap. 9 § skollagen

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Sollefteå kommun och skolans rektor måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Organisera och använd elevhälsan så att den ges förutsättningar att vara förebyggande och hälsofrämjande och att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I enlighet med detta behöver elevhälsan:
 - a) följa upp resultat av elevhälsans arbete i förhållande till de nationella målen och identifiera behov av insatser samt utifrån det planera och utveckla arbetet,
 - b) arbeta förebyggande med särskilda åtgärder utifrån identifierade behov,
 - c) arbeta främjande med generella insatser för att skapa en god lärandemiljö,
 - d) samverka med övriga personalgrupper i skolan på ett kontinuerligt och strukturerat sätt.

Motivering*Samlad elevhälsa*

I skollagen anges att det för eleverna ska finnas elevhälsa som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Vägledning om elevhälsans uppdrag finns i lagförarbeten som framhåller bland annat följande. Elevhälsans uppgift bör vara att främja lärande, utveckling och hälsa hos alla elever och att ha fokus på elever som är i behov av stöd för sitt lärande. Huvudmannen har ett ansvar att följa undervisningen för att tidigt upptäcka sådana miljöer som kan vara till hinder eller ogynnsamma för elever. Elevernas egna synpunkter när det gäller vad som orsakar problem och

hur de kan hanteras bör tas till vara. Elevhälsan har en självklar roll i arbetet med analys och åtgärder, som bör inriktas på såväl individ-, som grupp- och skolnivå. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan (prop. 2001/02:14, s. 26–27 och 2009/10:165, s. 276).

Elevhälsoteamet på Öhn skola består av skolsköterska, skolkurator, specialpedagog och rektor. Skolsköterskan har, förutom eleverna på Öhn skola, även ansvar för elever på sex andra skolor i kommunen. Kuratorn tillbringar en eftermiddag varannan vecka på Öhn och ansvarar för eleverna på fyra andra skolor. Skolläkare deltar vid läkarundersökning och det finns möjlighet att köpa tjänster från upphandlade skolpsykologer. Skolan får vid behov stöd av Resurscentrum där det finns specialpedagoger samt talpedagoger med olika kompetens anställda. Resurscentrum kan till exempel göra dyslexiutredningar. Rektor gör då en beställning.

Elevhälsoteamet träffas en gång i månaden. Där vägs de olika perspektiven och den kompetens som deltagarna har in, för att arbeta framåtsyftande med elevgrupp eller enskilda elever.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att elevhälsans arbete varken följs upp eller analyseras. Vidare framkommer att det finns mycket begränsat med tid att jobba förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsoteamet arbetar främst med åtgärder utifrån de ärenden som tas upp vid elevhälsoteamets träffar. Kommunen har till exempel tagit bort hälsosamtalen som sköterskan höll med eleverna. Detta upplevs som oroande av elevhälsans personal då de anser att det nu inte finns utrymme att prata om elevernas mående. Elevhälsans personal har inte tid att arbeta med tätare uppföljningar vid identifierade behov för att driva processen snabbare framåt. Sköterskan och kuratorn önskar att det fanns tid gemensamma samtal. Vid intervju med elevhälsan framkommer även att samverkan med övriga personalgrupper är begränsad.

Skolinspektionen bedömer att skolans elevhälsa inte uppfyller skollagens krav på att vara förebyggande och hälsofrämjande och att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionen anser elevhälsan behöver medverka i skolans systematiska kvalitetsarbete. Resultatet av elevhälsans arbete behöver följas upp, exempelvis elevernas trygghet och studiero, och sedan behöver man analysera och bedöma behovet av insatser. Utifrån detta behöver elevhälsan planera sitt arbete och

genomföra insatser inom identifierade problem- eller behovsområden. Skolinspektionen bedömer att elevhälsan i högre grad behöver arbeta förebyggande med behovsanpassade insatser. Skolinspektionen anser vidare att elevhälsan behöver arbeta med främjande insatser, som är allmänt inriktade och som avser att bidra till generella hälsoeffekter utan att det föranleds av något särskilt problem. Skolinspektionen anser dessutom att skolan behöver se till att det finns en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper eftersom detta är en förutsättning för allt arbete med elevhälsa.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Lgr 11 2.8 Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Sollefteå kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero och planen mot kränkande behandling.

- Se till att planen mot kränkande behandling anpassas till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten.
- Se till att eleverna medverkar i arbetet med planen.

Motivering

Enligt skollagen ska det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Som ett led i detta ska varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska upprättas, följas upp och även ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Planen mot kränkande behandling vara anpassad till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Planen ska återspegla förhållandena i verksamheten och en kartläggning behöver ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året, (se Skolverkets allmänna råd (2012:1274) Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling).

Öhns skola har en plan mot kränkande behandling. På planens förstasida står angivet att planen gäller för Öhns skola/förskola. Av innehållet i planen framgår inte de enskilda verksamheternas specifika åtgärder/utvecklingsområden för vad som ska vidtas utifrån den kartläggning som är gjord. Skolinspektionen anser således att Öhns skola behöver tydliggöra vilka åtgärder som ska vidtas för skolan respektive förskolan.

Vidare framkommer vid intervjuer med eleverna och personalen att eleverna inte fått vara med och ta fram planen mot kränkande behandling. Planen blev klar i mitten av höstterminen 2013 och tanken var att eleverna skulle vara med och ta fram planen innan jul men detta hann personalen inte med.

Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av ovanstående, att Öhns skola inte lever upp till kraven i författningarna om att planen ska vara anpassad till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten och kraven om barn och elevers deltagande i upprättande av planen mot kränkande behandling.

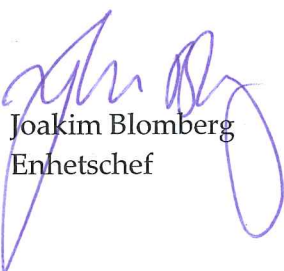
Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

2 § förordning (2006:1083) om barn och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd Solweig Bäckman och utredare Linnéa Forsberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Karolina Bergqvist
Föredragande

Skolinspektionen

2014-02-05

10 (11)

Dnr 43-2013:7011

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.